

PERSBERICHT

Budel, 1 oktober 2008
Voor onmiddellijke plaatsing.

Bijlage: foto Enigma

Geheime Berichten

Nieuwe expositie bij Museum Jan Corver

Tijdens de zomermaanden was Museum Jan Corver in Budel gesloten voor onderhoud. Tevens werd deze periode gebruikt voor het opzetten van een nieuwe – tijdelijke – expositie die de naam 'Geheime Berichten' heeft meegekregen. De werkzaamheden zijn inmiddels afgerond en vanaf 4 oktober 2008 is het museum weer geopend. In verband met de tijdelijke expositie zijn de openingstijden verruimd en kunt u, tot het einde van het jaar, **iedere zaterdag** terecht van 10:00 to 17:00 uur.

De expositie is samengesteld met objecten uit de eigen verzameling van het museum, aangevuld met een groot aantal unieke objecten van andere musea en verzamelaars. Het omvat de hele periode vanaf de Tweede Wereldoorlog tot vandaag, waarbij uiteraard een belangrijk deel is gereserveerd voor de Koude Oorlog. Een deel van de apparatuur is werkend opgesteld en de medewerkers van het museum zijn graag bereid e.e.a. te demonstreren. Het museum is voor deze gelegenheid verdeeld in drie 'gebieden' waarin steeds een tijdvak wordt behandeld. De apparatuur is veelal in chronologische volgorde opgesteld, zodat u snel een goed historisch inzicht zult krijgen.

Wat kunt u zoal verwachten? Het eerste deel van de expositie wordt in beslag genomen door de Tweede Wereldoorlog. U ziet bijvoorbeeld apparatuur die door het Nederlandse verzet werd gebruikt om berichten door te geven aan de Nederlandse regering in Engeland. Daarnaast een unieke stoorzender die door de Duitsers werd gebruikt om de ontvangst van Radio Oranje te storen. Verder een groot aantal codeermachines zoals de beroemde *Enigma*, waarvan er maar liefst drie verschillende modellen worden getoond, de zeer zeldzame *Siemens Geheimschreiber* en de apparaten die door de geallieerden werden gebruikt, zoals de Hagelin en de Sigaba.

De periode van de Koude Oorlog komt uitgebreid aan bod en omvat o.a. spionage-zendontvangers, spionage-camera's, verborgen radiozenders en opsporingsapparatuur. Veel van deze apparatuur was bestemd voor de zogeheten *Stay Behind Forces*, beter bekend als het *Gladio Netwerk*. Daarnaast ziet u geheime zenders van Russische makelij waarmee spionnen en agenten vanuit het vrije Westen hun berichten aan Moskou doorgaven. Ook in Nederland zijn destijds dergelijke apparaten gevonden en in beslag genomen.

Ook het heden komt in de nieuwe expositie aan bod, al valt er natuurlijk niet veel te zeggen over apparatuur die op dit moment wordt gebruikt, simpelweg vanwege het feit dat dat natuurlijk geheim is. Desondanks kunnen we er wel over speculeren en laat het museum u apparatuur zien die tot voor kort nog in gebruik was bij overheden, leger en grote bedrijven. Kortom, er is genoeg te zien in Museum Jan Corver en er zijn diverse unieke objecten aanwezig die nog niet eerder aan het publiek werden getoond. Alle reden dus om vóór het einde van het jaar een bezoek te brengen.

Adres:

Broekkant 1
6021 CR Budel
Website: www.jancorver.org

Voor meer informatie:

Cor Moerman, telefoon: 0495-430342 (e-mail: ws19@xs4all.nl)
Paul Reuvers, telefoon: 040-2486161 (e-mail: paul@xat.nl)

Achtergrondinformatie

Wat zijn zendamateurs?

Zendamateurs zijn mensen die voor hun hobby via een radioverbinding contact maken met andere zendamateurs. Dichtbij of veraf. Soms zelfs over de hele wereld. Ze doen dat via speciale – aan hun toegewezen – frequentiebanden, waarvoor ze een vergunning hebben. Om zendamateur te kunnen worden moet de amateur een examen afleggen waarin zijn of haar kennis van de techniek en van de wettelijke bepalingen wordt getoetst. Dit onderscheidt de zendamateur van de zgn. radio-piraat. Net als bij vliegtuigen, kent de overheid aan een zendamateur een officiële roepnaam toe, die bestaat uit een reeks letters en cijfers. Museum Jan Corver beschikt over een eigen roepnaam: PI9JC.

Zendamateurs hebben een wereldwijd netwerk en doen onderzoek, bijvoorbeeld naar de voortplanting van radiogolven en naar nieuwe technieken. Ofschoon de term *amateur* doet vermoeden dat het er weinig professioneel aan toe gaat, zijn zendamateurs in de loop van de geschiedenis verantwoordelijk geweest voor tal van uitvindingen en bijzondere toepassingen. Zo ontdekten ze de praktische toepassing van de Korte Golf en verrichtten ze baanbrekend werk in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog en in de eerste dagen van de watersnoodramp in 1953. Het zendamateurisme bestaat in Nederland al sinds 1927 en werd kort onderbroken door de Tweede Wereldoorlog. Op dit moment zijn in Nederland zo'n 8000 zendamateurs actief.

Ook in het onderwijs zijn zendamateurs actief. Zo beschikt de TU Eindhoven (TU/e) over een eigen amateurstation dat door studenten en vrijwilligers wordt bemand. Op het dak van de TU/e staan veel antennes waarmee verbindingen over de hele wereld kunnen worden gemaakt. Enkele jaren geleden brachten de studenten zelfs een verbinding tot stand met de Nederlandse astronaut André Kuipers in het internationale ruimtestation ISS.

Over Museum Jan Corver

Museum Jan Corver is in 1989 opgericht en heeft als doel het tonen van de ontwikkeling van het zendamateurisme in Nederland. Vanaf het allereerste begin tot het heden, waarbij met name de periode na de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol speelt. Het museum is genoemd naar een Nederlandse radio-pionier van het eerste uur: Jan Corver.

Museum Jan Corver beschikt over een grote collectie apparatuur en een eigen tentoonstellingsruimte in Budel. Ofschoon het een relatief klein museum is, is er toch heel veel te zien en te ervaren. Voor inkomsten is het museum geheel aangewezen op giften van derden. Daarnaast verkoopt het museum overtollige apparatuur (surplus) en bouwpakketten.

Onlangs werd besloten de permanente tentoonstelling te onderbreken voor een reeks bijzondere – tijdelijke – exposities. Het thema van de eerste expositie uit deze reeks is *Geheime Berichten*, dat jong en oud zeker zal aanspreken. De voorwerpen zijn voorzien van duidelijke beschrijvingen die ook de niet-technische bezoeker zal begrijpen. Daarnaast zijn deskundige medewerkers in het museum aanwezig, die over een schat aan achtergrondinformatie beschikken. Veel van de apparatuur is in werkende staat en kan op verzoek worden gedemonstreerd.